

CURTEA SUPREMĂ DE JUSTIȚIE

ÎNCHEIERE

cu privire la inadmisibilitatea recursului declarat de către Întreprinderea Mixtă Compania de Asigurări „Grawe Carat Asigurări” Societate pe Acțiuni

în cauza civilă, intentată la cererea de chemare în judecată depusă Igor Cecan către C.A. „Grawe Carat Asigurări” S.A., privind încasarea penalității, dobânzii de întârziere și compensarea cheltuielilor de judecată

împotriva deciziei din 02 noiembrie 2022 a Curții de Apel Chișinău

*(Dosarul nr. 2ra-475/23
PIGD 2-21032121-01-2ra-04042023)*

Recursul declarat până la 01 septembrie 2023. Temeiurile recursului nu se încadrează în temeiurile prevăzute la art. 432 alin. (2), (3) și (4) din Codul de procedură civilă (în vigoare până la 01 septembrie 2023). Dezacordul recurentului cu soluția pronunțată nu constituie temei de casare a actului juridic contestat.

Judecătoria Chișinău, sediul Centru, jud. V. Holban
Curtea de Apel Chișinău, jud. M. Guzun, V. Sîrbu, V. Buhnaci

30 iulie 2025

Textul corespunde originalului

Examinând în lipsa părților recursul declarat de către Întreprinderea Mixtă Compania de Asigurări „Grawe Carat Asigurări” Societate pe Acțiuni

Curtea Supremă de Justiție, în completul compus din:

Stela Procopciuc, *Președinte*,

Gheorghe Stratulat,

Diana Stănilă, *judecători*,

constată următoarele:

ÎN FAPT

1. În data de 02 martie 2021, Igor Cecan prin intermediul reprezentantului său, avocatului Adrian Gâlcă, a depus o cerere de chemare în judecată către C.A. „Grawe Carat Asigurări” S.A., solicitând încasarea din contul C.A. „Grawe Carat Asigurări” S.A. suma de 16 625,55 lei cu titlu de penalitate legală, suma de 31 436,71 lei cu titlu de dobândă de întârziere și suma de 5606 lei cheltuieli de judecare a pricinii.

2. În motivarea cererii sale, reclamantul a indicat că prin Hotărârea Judecătorei Chișinău, sediul Central, din 12 iulie 2018, pârâta C.A. „Grawe Carat Asigurări” S.A. a fost obligată să achite reclamantului Igor Cecan suma de 92 364,17 lei cu titlul de despăgubire de asigurare în rezultatul accidentului rutier precum și suma de 2 770,92 lei cu titlu de cheltuieli de judecare a cauzei.

3. Hotărârea emisă de judecătoria Chișinău, a fost atacată cu apel, ulterior cu recurs și prin încheierea Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție la 24 aprilie 2019 recursul declarat a fost considerat inadmisibil.

4. Reclamantul a relatat că la data de 08 mai 2019 a înaintat cererea nr. 73 prin care a solicitat executarea benevolă a Hotărârii Judecătorei Chișinău, sediul Central, din 12 iulie 2018 cu remiterea în adresa acestuia a sumelor adjudecate și achitarea benevolă a penalității. Achitarea de facto a avut loc la data de 15 mai 2019.

5. Prin intermediul avocatului Gâlcă Adrian la 12 ianuarie 2021 a transmis o somație în adresa pârâtei prin care a solicitat achitarea în adresa sa a sumei de 71 674,60 lei cu titlu de penalitate și 28 455,76 lei cu titlu de dobândă de întârziere în total suma de 100 130,36 lei conform calculelor anexate. Însă, la data de 18 ianuarie 2021, C.A. „Grawe Carat Asigurări” SA a transmis răspunsul cu nr.77/21 în care a indicat că somația este neîntemeiată și fără temei juridic întru achitarea altor sume care nu au fost adjudecate prin Hotărârea judecătorească din 12 iulie 2018.

POZIȚIA PRIMEI INSTANȚE

6. Prin hotărârea Judecătorei Chișinău, sediul Centru, din 25 octombrie 2021, s-a admis parțial cererea de chemare în judecată înaintată de Igor Cecan împotriva C.A. „Grawe Carat Asigurări” S.A. cu privire la încasarea penalităților și a dobânzii de întârziere. S-a încasat din contul C.A. „Grawe Carat Asigurări” S.A. în beneficiul lui Igor Cecan dobânda de întârziere pentru perioada 29 iunie 2017-15 mai 2019 în mărime de 24 713,11 lei și cheltuielile de judecată pentru taxa de stat în mărime de 741,39 lei și pentru asistență juridică în mărime de 3000 lei, iar în total suma de 28454,50 lei (douăzeci mii patru sute cincizeci și patru lei și 50 bani). S-a respins cerința înaintată de Cecan Igor împotriva C.A. „Grawe Carat Asigurări” S.A. cu privire la încasarea penalităților ca fiind tardivă. În rest cererea de chemare în judecată s-a respins, ca neîntemeiată.

7. La 29 octombrie 2021, reprezentanții apelantului C.A. „Grawe Carat Asigurări” S.A., șeful departamentului juridic și resurse umane Cherdivară Rodica și juristul Șumscaia Violina, au depus apel nemotivat împotriva hotărârii instanței de fond, solicitând admiterea apelului, casarea parțială a hotărârii Judecătorei Chișinău, sediul Centru, din 25 octombrie 2021, cu pronunțarea unei noi hotărâri privind respingerea integrală a cererii de chemare în judecată.

POZIȚIA INSTANȚEI DE APEL

8. Prin decizia din 02 noiembrie 2022 a Curții de Apel Chișinău s-a respins apelul declarat și s-a menținut hotărârea instanței de fond.

9. Pentru a decide astfel, Curtea de Apel Chișinău, a notat că, soluția instanței de fond în partea pretențiilor contestate este una corectă, rezultată din aprecierea corectă a materialului probator și interpretarea justă a normelor de drept material.

10. Instanța de apel a reținut că, just s-a admis cerința reclamantului privind încasarea din contul C.A. „Grawe Carat Asigurări” S.A. în beneficiul lui Cecan Igor a dobânzii de întârziere pentru perioada 29 iunie 2017-15 mai 2019 în mărime de 24713,11 lei, abordând în acest sens prevederile art. 619 alin. (1) și (2) din Codul civil (în vigoare până la 01 martie 2019), în temeiul căruia obligațiilor pecuniare li se aplică dobânzi pe perioada întârzierii.

11. Curtea de Apel Chișinău nu a admis criticile părții apelante cu referire la faptul că instanța de fond nu a ținut cont de puterea lucrului judecat - hotărârea Judecătorei Chișinău, sediul Centru, din 12 iulie 2018, or, în litigiul soluționat prin hotărârea Judecătorei Chișinău, sediul Centru, din 12 iulie 2018 Igor Cecan a solicitat încasarea despăgubirii de asigurare în

rezultatul accidentului rutier, iar în prezentul litigiu reclamantul a solicitat încasarea penalității legale și a dobânzii de întârziere la despăgubirea de asigurare, astfel obiectul litigiului este totalmente diferit.

12. În context, instanța de apel a menționat că prin ordinul de plată nr.3090 din 15 mai 2019, se confirmă că C.A. „Grawe Carat Asigurări” S.A. și-a stins obligația principală – achitarea despăgubirii de asigurare, cât și obligațiile secundare – dobânzi și penalități, față de Cekan Igor, or, conform art. 642 alin.(2) Cod civil (în vigoare până la 01 martie 2019), dacă obligația este stinsă, debitorul nu este obligat să plătească dobânda și penalitățile ori să repare prejudiciul, doar că debitorul nu este scutit la plata dobânzilor, penalităților care s-au acumulat până la stingerea obligației.

13. Instanța de apel a subliniat că, în cazul stingerii obligației se sting raporturile între părți atât în partea obligației principale, cât și secundare și este firesc că debitorul nu mai este obligat la plata a careva dobânzi sau penalități, deoarece nu există raporturi obligaționale. Totodată, debitorul rămâne îndatorat în fața creditorului pentru dobânzile calculate până la stingerea obligației principale, or, debitorul s-a aflat în întârziere și pentru aceasta urmează să suporte consecința de plată a dobânzii de întârziere.

14. Instanța de apel a reținut prevederile *art. 19 alin. (1) lit. c) din Legea nr. 414 din 22.12.2006 cu privire la asigurarea obligatorie de răspundere civilă pentru pagube produse de autovehicule*, după ce a luat cunoștință de producerea accidentului, asigurătorul este obligat să examineze bunurile avariate și să încheie, în termen de 5 zile lucrătoare din data primirii cererii persoanei păgubite privind despăgubirea de asigurare, un proces-verbal de constatare a pagubelor.

15. Art. 28 alin. (1) din aceeași Lege prevede că, asigurătorul este obligat să plătească despăgubirile în termen de 10 zile calendaristice de la data finalizării dosarului de daune și să accepte cererea păgubitului privind modalitatea de plată a despăgubirii a) în numerar; b) prin virament în cont bancar; c) prin virament în contul bancar al unității de specialitate care a efectuat sau va efectua reparația.

16. Totodată, instanța de apel a făcut referire la art.19 alin. (2) din Legea menționată, care specifică că, asigurătorul este obligat să soluționeze cererea și să achite despăgubirea de asigurare în cel mult 3 luni din data depunerii cererii de despăgubire.

17. În speță, C.A. „Grawe Carat Asigurări” S.A. a fost pusă în întârziere prin cererea adresată de Igor Cekan la data de 14 martie 2017, prin care a solicitat deschiderea dosarului de daune în legătură cu survenirea cazului

asigurat, constatarea mărimii prejudiciului conform raportului de evaluarea a pagubei nr. 3173/12A din 17 ianuarie 2017 și recuperarea acestuia.

18. Pornind de la prevederile enunțate, odată ce C.A. „Grawe Carat Asigurări” S.A. a fost pusă în întârziere din 14 martie 2017, iar calculul dobânzii de întârziere urmează a fi calculat începând cu 29 iunie 2017, adică ulterior termenului de trei luni acordat de legiuitor pentru soluționarea cererii și achitarea despăgubirilor de asigurare, pornind de la depunerea cererii. Or, potrivit art. 617 alin. (1) din Codul civil, dacă nu execută obligația în urma somației primite după scadență din partea creditorului, debitorul se consideră în întârziere ca urmare a somației.

EXERCITAREA CĂII DE ATAC ÎN ORDINE DE RECURS

19. La 24 ianuarie 2023, reprezentanții C.A. „Grawe Carat Asigurări” S.A., șeful departamentului juridic și resurse umane Cherdivară Rodica și juristul Șumscaia Violina, au depus recurs împotriva deciziei din 02 noiembrie 2022 a Curții de Apel Chișinău, solicitând admiterea recursului, casarea deciziei instanței de apel și casarea parțială a hotărârii primei instanțe, cu emiterea unei noi hotărâri prin care să fie respinse capetele de cerere privind încasarea dobânzii de întârziere și a cheltuielilor de judecată (f.d. 124-130).

20. În motivarea recursului, recurenta a reiterat motivele de fapt și de drept indicate pe parcursul examinării cauzei în prima instanță și instanța de apel, suplimentar invocând dezacordul cu decizia instanței de apel, deoarece în opinia sa, aceasta a fost emisă cu încălcarea normelor de drept material.

21. Recurenta a notat că, la adoptarea hotărârii instanța de fond, precum și instanța de apel s-au rezumat pe aspecte superficiale care nu pot constitui bază pentru o soluție corectă, nefiind făcută legătura causală a speței supuse judecării cu litigiul de bază privind încasarea despăgubirii de asigurare din care s-au desprins de pretențiile lui Igor Cecan și care au îmbrăcat forma unei acțiuni separate către asigurator.

LEGISLAȚIA RELEVANTĂ

22. Art. XI. alin. (1) din Legea nr. 246 din 31 iulie 2023 pentru modificarea unor acte normative, prevede următoarele:

„Prezenta lege intră în vigoare la data publicării în Monitorul Oficial al Republicii Moldova, cu excepția art. IV, V pct. 1–9 și 11–16 și art. VII, care vor intra în vigoare la 1 septembrie 2023.”

23. Art. XI alin. (3) din Legea nr. 246 din 31 iulie 2023 pentru modificarea unor acte normative (modificarea cadrului normativ conex reformei Curții Supreme de Justiție) stabilește că:

„Recursurile depuse la Curtea Supremă de Justiție până la data intrării în vigoare a prezentei legi vor fi examinate în baza temeiurilor în vigoare la data depunerii recursului.”

24. Art. 432 alin. (2), (3) și (4) din Codul de procedură civilă, în vigoare la data depunerii recursului, 09 martie 2023:

„Se consideră că normele de drept material au fost încălcate sau aplicate eronat în cazul în care instanța judecătorească:

- a) nu a aplicat legea care trebuia să fie aplicată;
- b) a aplicat o lege care nu trebuia să fie aplicată;
- b¹) a aplicat o lege care a fost declarată neconstituțională;
- c) a interpretat în mod eronat legea;
- d) a aplicat în mod eronat analogia legii sau analogia dreptului.

Se consideră că normele de drept procedural au fost încălcate sau aplicate eronat în cazul în care:

- a) cauza a fost judecată de un judecător care nu avea dreptul să participe la judecarea ei;
- b) cauza a fost judecată în absența unui participant la proces căruia nu i s-a comunicat locul, data și ora ședinței de judecată;
- c) în judecarea cauzei au fost încălcate regulile privind limba de desfășurare a procesului;
- d) instanța a soluționat problema drepturilor unor persoane care nu au fost implicate în proces;
- e) în dosar lipsește procesul-verbal al ședinței de judecată;
- f) hotărîrea a fost pronunțată cu încălcarea competenței jurisdicționale.

Săvîrșirea altor încălcări decît cele indicate la alin. (3) constituie temei de declarare a recursului doar în cazul și în măsura în care acestea au dus sau ar fi putut duce la soluționarea greșită a cauzei sau în cazul în care instanța de recurs consideră că aprecierea probelor de către instanța judecătorească a fost arbitrară, sau în cazul în care erorile comise au dus la încălcarea drepturilor și libertăților fundamentale ale omului.”

25. Art. 433 lit. a) din Codul de procedură civilă, în vigoare la data depunerii recursului:

„Cererea de recurs se consideră inadmisibilă în cazul în care recursul nu se încadrează în temeiurile prevăzute la art.432 alin.(2), (3) și (4).”

26. Art. 434 alin. (1) Cod procedură civilă:

„Recursul se declară în termen de 2 luni de la data comunicării hotărîrii sau a deciziei integrale, dacă legea nu prevede altfel.”

MOTIVAREA INSTANȚEI

27. Referitor la termenul de declarare a recursului, completul de judecată al Curții Supreme de Justiție atestă că, decizia Curții de Apel Chișinău a fost pronunțată la 02 noiembrie 2022 și expediată părților, prin intermediul poștei electronice la 16 ianuarie 2023 (f.d. 122). În aceste circumstanțe, recursul declarat de Î.M. C.A. „Grawe Carat Asigurări” S.A. reprezentată de Rodica Cherdivară și Violina Șumscaia la 24 ianuarie 2023, se consideră depus în termen.

28. Completul de judecată al Curții Supreme de Justiție menționează, că prin Legea nr. 246 din 31 iulie 2023 pentru modificarea unor acte normative (modificarea cadrului normativ conex reformei Curții Supreme de Justiție) au fost operate modificări în Codul de procedură civilă, care au intrat în vigoare la 01 septembrie 2023.

29. Astfel, că procedura admisibilității recursului va consta în verificarea existenței unuia dintre temeiurile prevăzute la art.433 din Codul de procedură civilă, în vigoare la momentul depunerii recursului, la caz, 24 ianuarie 2023.

30. Din analiza recursului declarat rezultă, că recurenta a invocat temei de admisibilitate și anume neaplicarea legii care trebuia să fie aplicată precum și faptul că instanțele ierarhic inferioare s-au rezumat pe aspecte superficiale care nu pot constitui bază pentru o soluție corectă.

31. Completul de judecată al Curții Supreme de Justiție consideră, că recursul declarat de către Î.M. C.A. „Grawe Carat Asigurări” S.A. nu se încadrează în temeiul prevăzut la art. 432, alin. (2), lit. a) și c) și alin. (4) din Codul de procedură civilă, or, nu a stabilit că normele aplicate suscită îndoieli la aplicare sau instanța de apel, aplicând normele respective, ar fi extins norma juridică dincolo de ipotezele la care se aplică.

32. Totodată, completul de judecată al Curții Supreme de Justiție, verificând din oficiu, existența circumstanțelor expuse în art. 432, alin. (3) din Codul de procedură civilă (în vigoare până la 01 septembrie 2023), nu a stabilit încălcarea de către instanța de apel a acestor circumstanțe. La fel, nu s-a stabilit că hotărârea este arbitrară sau s-a apreciat vădit nerezonabil probele. Deci, recursul nu se încadrează nici în art. 432 alin. (4) Cod procedură civilă.

33. În acest context, completul de judecată reține că recursul exercitat conform Secțiunii a II-a are caracter devolutiv numai asupra problemelor de drept material și procedural, verificându-se doar legalitatea deciziei, dar nu și temeinicia ei în fapt.

34. Totodată, potrivit jurisprudenței Curții Europene pentru Drepturile Omului, recursul trebuie să fie efectiv, adică să fie capabil să ofere îndreptarea situației prezentate în cerere, să posede puterea de a îndrepta în mod direct starea de lucruri.

35. În speță, completul de judecată menționează că recursul în cauză conține obiecții de fapt și de drept, care deja au fost studiate și verificate de către instanța de apel, primind o apreciere corespunzătoare.

36. În consecință, nu există aparența unei încălcări a dreptului recurentei la soluționarea tuturor argumentelor cu privire la judecarea cauzei în apel, în modul în care este garantat de art. 6 § 1 al Convenției.

37. Așadar, completul de judecată reține că argumentele invocate de către Întreprinderea Mixtă Compania de Asigurări „Grawe Carat Asigurări” Societate pe Acțiuni nu pot constitui temei de admisibilitate a recursului, deoarece nu denotă încălcarea esențială sau aplicarea eronată a normei de drept material sau a normei de drept procesual, aprecierea arbitrară a probelor și, respectiv, nu constituie temei de casare a deciziei recurate.

38. Conform celor expuse, în temeiul art. 431 alin. (1), (2), art. 433 lit. a) din Codul de procedură civilă, în vigoare la data depunerii recursului, art. 440 alin. (1), (2) din Codul de procedură civilă, Completul de judecată al Curții Supreme de Justiție

COMPLETUL, CU UNANIMITATE DE VOTURI,

39. Consideră inadmisibil recursul declarat de Întreprinderea Mixtă Compania de Asigurări „Grawe Carat Asigurări” Societate pe Acțiuni împotriva deciziei Curții de Apel Chișinău din 02 noiembrie 2022.

Încheierea este irevocabilă.

Președinte

Stela Procopciuc

Judecători

Gheorghe Stratulat

Diana Stănilă